

Περιγραφή μαθήματος:

ΜΑΘΗΣΗ

15.10.08:

Εισαγωγή στην έννοια της μάθησης.

Παρουσίαση βασικών αρχών θεωρίας του Συμπεριφορισμού.

- Έννοιες κλασικής και συντελεστικής ή λειτουργικής εξάρτησης,
- Εφαρμογές των εννοιών αυτών με εστίαση στο χώρο της εκπαίδευσης
- Επιδράσεις συμπεριφορισμού στο χώρο της εκπαίδευσης
- Κριτική θεώρηση του συμπεριφορισμού και παρουσίαση θεωρητικών προβλημάτων.

Παρουσίαση βασικών αρχών θεωρίας του Κονστрукτιβισμού.

- Παρουσίαση βασικών εννοιών και μηχανισμών ανάπτυξης
- Σχέση ανάπτυξης και μάθησης
- Περίοδοι ανάπτυξης της σκέψης σύμφωνα με τη θεωρία του Πιαζέ
- Κριτική θεώρηση θεωρίας του Πιαζέ

Διάλεξη:

- “Behaviorism”

22.10.08

Επισκόπηση θεωρίας του Πιαζέ.

- Παρουσίαση αναπτυξιακών διαδικασιών
- Συμβολή Πιαζέ στη μελέτη της γνωστικής ανάπτυξης
- Κριτική-σχόλια στη θεωρία του Πιαζέ

Παρουσίαση θεωριών επεξεργασίας πληροφοριών

- Σκέψη ως επεξεργασία πληροφοριών
- Ανάπτυξη ικανοτήτων επεξεργασίας πληροφοριών
- Έννοια αναπαράστασης
- Δομικά χαρακτηριστικά του γνωστικού συστήματος
- Διαδικασίες σκέψης

Διάλεξη:

- “Piaget”
- “Inf.Proc.Approach”

Μελέτη / Παρουσιάσεις:

- Siegler, R.S., Η θεωρία του Piaget για την ανάπτυξη. Στο *Πώς σκέφτονται τα παιδιά*, επιμ. Σ.Βοσνιάδου, εκδ. Gutenberg, σελ. 57-118.
- Siegler, R.S., Θεωρίες της επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη. Στο *Πώς σκέφτονται τα παιδιά*, επιμ. Σ.Βοσνιάδου, εκδ. Gutenberg, σελ. 119-178.
- Corte, E., & Verschaffel, L. (1991). Δεξιότητες των παιδιών και διαδικασίες που χρησιμοποιούν κατά την επίλυση στοιχειωδών λεκτικών προβλημάτων. Στο *Η Ψυχολογία των Μαθηματικών*, επιμ. Σ.Βοσνιάδου, εκδ. Gutenberg, σελ. 70-86.

29.10.08

Κριτική επισκόπηση θεωρίας του Πιαζέ.

- Μεθοδολογική κριτική θεωρίας Πιαζέ
- Παρουσίαση διαφορετικών πειραματικών μεθόδων

Μετάβαση από βασική γνωστική έρευνα στην εκπαιδευτική εφαρμογή στη σχολική τάξη.

- Συμβολή Bruer: “Schools for Thought”.
- Εστίαση όχι στο τι μαθαίνουμε, αλλά στο πώς μαθαίνουμε και στο πώς διδάσκουμε.
- Παρουσίαση 2^{ου} κεφαλαίου: “The science of mind: analyzing tasks, behaviors and representations.
- Ομοιότητες ανθρώπινου νου-μηχανής.

Διάλεξη:

- “Schools for thought”

Μελέτη / Παρουσιάσεις:

- Bruer, J.T. (1993). *Schools for thought: A science of learning in the classroom*. MIT Press.

5.11.08

Παρουσίαση 3^{ου} κεφαλαίου από το βιβλίο του Bruer: “Schools for Thought”:
“Intelligent novices: knowing how to learn”.

- Προσέγγιση εννοιών: μεταφορά γνώσης, ανάπτυξη εξειδίκευσης, μεταγνώση
- Επίδραση στο χώρο της εκπαίδευσης
- «Νέα Σύνθεση»: γνώση ειδικού πεδίου, μεταγνώση, διδασκαλία γενικών δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων.

Μελέτη / Παρουσιάσεις:

- Bruer, J.T. (1993). *Schools for thought: A science of learning in the classroom*. MIT Press.
- Chi, M.T.H. & Koeske, R. D. (1983). Network Representation of a Child’s Dinosaur Knowledge. *Developmental Psychology*, vol.19, no1, 29-39.
- Brown, A.L. & Palincsar, A.S. (1986). Guided, Cooperative Learning and Individual Knowledge Acquisition. *Center for the Study of Reading*, report no.372.
- Brown, A.L. & DeLoache, J.S. (1978). Skills, Plans and Self-Regulation. In Siegler, R.S., *Children’s Thinking: what develops?*, Erlbaum.

12.11.08

Κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις της μάθησης.

- Ανάπτυξη μιας πολιτισμικής προσέγγισης της ψυχολογίας της μάθησης.
- Επίδραση εξωτερικού πολιτισμικού περιβάλλοντος
- Εσωτερικές νοητικές εκδηλώσεις του πολιτισμού.

Παρουσίαση θεωρίας του Vygotsky.

- Κοινωνική προέλευση ατομικής ψυχικής λειτουργικότητας
- Χρήση αναπτυξιακής ή γενετικής μεθόδου
- Χρησιμοποίηση της κουλτούρας από τον Vygotsky

- Προβλήματα και προοπτικές
- Έννοια επικείμενης ανάπτυξης
- Επιδράσεις στην εκπαίδευση

Παρουσίαση βασικών αρχών θεωρίας της εγκαθιδρυμένης μάθησης (Situated Cognition).

Διάλεξη:

- “Vygotsky”

Μελέτη / Παρουσιάσεις

- Vygotsky, L.S., *Νους στην κοινωνία*, επιμ. Βοσνιάδου Σ., εκδ. Gutenberg.
- Wertsch, J.V. & Tulviste, P. Ο L.S.Vygotsky και η σύγχρονη αναπτυξιακή ψυχολογία. Στο *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, παρόν και μέλλον.*, επιμ. Κουγιουμτζάκης Γ., Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- Βοσνιάδου Σ. (1994). Είμαστε έτοιμοι για μια πολιτισμική προσέγγιση της ψυχολογίας της μάθησης; Στο *Κοινωνιο-γνωστική προσέγγιση και διδακτικές διαδικασίες της μάθησης των φυσικών και λογικο-μαθηματικών εννοιών στο σχολείο.*, επιμ. Παπαμιχαήλ Γ., εκδ. Gutenberg.
- Carraher, T.N., Carraher, D.W., & Schliemann, A.D. Τα μαθηματικά στους δρόμους και τα σχολεία. Στο *Η Ψυχολογία των Μαθηματικών*, επιμ. Σ.Βοσνιάδου, εκδ. Gutenberg, σελ. 111-127.
- Brown, J.S., Collins, A., & Duguid, P. (1988). Situated Cognition and the Culture of Learning. *Institute for Research on Learning*, report no. IRL 88-0008.

19.11.08

Το πρόβλημα της εννοιολογικής αλλαγής.

- Αλλαγή υπαρχουσών εννοιολογικών δομών με την απόκτηση νέων γνώσεων.
- Πώς μεταβάλλονται οι υπάρχουσες γνωσιακές δομές κατά τη διαδικασία απόκτησης νέων γνώσεων;
- Μετάβαση από αρχικές αφελείς θεωρίες παιδιών που βασίζονται στη διαισθητική τους εμπειρία στα πολιτισμικά αποδεκτά επιστημονικά μοντέλα.

Η εννοιολογική αλλαγή στις Φυσικές Επιστήμες.

- Παρουσίαση αποτελεσμάτων από εμπειρικές μελέτες.
- Νοητικά μοντέλα της εναλλαγής ημέρας/νύχτας.

Μελέτη / Παρουσιάσεις:

- McCloskey, M. (1983). Naive theories of motion. In D. Gentner & A.L. Stevens (Eds.), *Mental models*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Posner, G.J., Strike, K.A., Hewson, P.W., & Gertzog, W.A. (1982). Accommodation of a scientific conception. Toward a theory of conceptual change. *Science Education*, 66 (2), 211-227.
- Βοσνιάδου, Σ., Βαμβακούση, Ξ., & Σκοπελίτη, Ε. (2008). Το πρόβλημα της εννοιολογικής αλλαγής στην ψυχολογία. *Νόησις*, 3(1), 137-180.
- Βοσνιάδου, Σ. & Brewer, W.F. (1998). Νοητικά μοντέλα της εναλλαγής ημέρας/νύχτας. Στο *Γνωσιακή Ψυχολογία*, εκδ. Gutenberg.

26.11.08

Προσωπική επιστημολογία.

- Σκέψη και πεποιθήσεις του ατόμου για τη γνώση και το γινώσκειν: Τι είναι, πού εντοπίζεται, πώς κατασκευάζεται, πώς αξιολογείται η γνώση; Τι περιλαμβάνει η διαδικασία του γινώσκειν;

Μέτρηση προσωπικής επιστημολογίας.

- Πόσο θεμιτή είναι και ποιες δυσκολίες παρουσιάζει η μέτρηση της προσωπικής επιστημολογίας.
- Μέτρηση της σχετικής με τη φυσική προσωπικής επιστημολογίας

Προσωπική επιστημολογία και μάθηση στις φυσικές επιστήμες.

- Πρόταση θεωρητικού πλαισίου για τη σχέση ανάμεσα στη προσωπική επιστημολογία και τη μάθηση της φυσικής

Μελέτη:

- Σταθοπούλου, Χ., & Βοσνιάδου, Σ. (υπό έκδοση). Σχετική με τη φυσική προσωπική επιστημολογία και εννοιολογική αλλαγή στη μάθηση της φυσικής. *Νόησις*, 3(2).
- Schommer, M. (1990). Effects of beliefs about the nature of knowledge on comprehension. *Journal of Educational Psychology*, 82, 498-504.

3.12.08

Παρουσίαση του Προγράμματος PISA (Programme for International Student Assessment).

Πώς ορίζεται και αξιολογείται ο γλωσσικός, μαθηματικός και επιστημονικός εγγραμματισμός στο Πρόγραμμα PISA;

Μελέτη:

Το θεωρητικό πλαίσιο του PISA για τον γλωσσικό, μαθηματικό και επιστημονικό εγγραμματισμό από:

- KEE (2007). *Διεθνές Πρόγραμμα για την αξιολόγηση των μαθητών*
- OECD (2007). *Assessing Scientific, Reading and Mathematical Literacy: A framework for PISA 2006*.

10.12.08

Ανάγνωση και κατανόηση κειμένων.

Μελέτη:

Anderson, R.C., Hiebert, E.H., Scott, J.A., Wilkinson, I.A.G. (1985). *Πώς να δημιουργήσουμε ένα έθνος από αναγνώστες* (μτφρ. Αρχοντίδου, Α., Μπίμπου, Ι., Παπαδημητρίου, Φ., & Βοσνιάδου, Σ.). Αθήνα: Gutenberg (2000).

17.12.08

Εννοιολογική αλλαγή στα Μαθηματικά.

Μελέτη:

Προτεινόμενη βιβλιογραφία από Βαμβακούση Ξένια.

Ιανουάριος: Παρουσίαση εργασιών.